

Gazdag István

Csendesen morajló geostratégiai forradalom

www.antidogma.hu

MD 2011. I. 25.

Eurázsia javában szervezkedik a dollár monopóliuma ellen. Kína és Oroszország nemrég megállapodott, hogy egymás közötti árucseréjükben számúzik az amerikai valutát, ami felért egy kvázi-hadüzenettel. Fölösleges is mondani, hogy adott körülmények között a legutóbbi észak-koreai katonai akció nem több és nem kevesebb, mint kínai teszt az amerikai haderő lehető legteljesebb lekötésére, felgyorsítandó a „papírtigris” (Mao Ce-tung) hanyatlását.

Szentpétervári találkozásukon Ven Csia-pao kínai és Vlagyimir Putyin orosz miniszterelnök arról is megállapodott, hogy a két ország közötti bilaterális kereskedelmi forgalomban a jövőben nem a dollárt fogják használni. Ez az első alkalom, hogy két fontos gazdasági szereplő (és egyikük éppen a világ második gazdasági hatalma) ily módon „dezavualja” a dollárt. Az első, de nyilván nem az utolsó alkalom... Eközben az adósságban fuldokló USA igyekszik újraindítani a gazdaságát, az amerikai jegybank azonban kénytelen lefelé korrigálni a növekedési előrejelzéseit.

Amint azt maga az orosz miniszterelnök is megerősítette, „a rubel és a jüan már megjelent a két ország bankközi piacain, és egy későbbi szakaszban a renminbit is használni fogjuk”. Az amerikaiak számára igazán megrendítő ütés azonban Alekszej Kudrin orosz pénzügyminisztertől eredt, aki azon meggyőződésének adott hangot, hogy „a jüan tartalékvalutává válhat a következő évtized folyamán”, a megállapodást méltató Ven Csia-pao pedig kijelentette, hogy „a két ország közötti stratégiai partnerség példátlan szintet ért el”. Oroszország a jelek szerint védekezésből közvetlenül támadásba ment át. A Sanghaji Együttműködési Szervezet (SESZ) dusanbei csúcstalálkozásán Putyin igen ambiciózus programtervet javasolt a résztvevő államoknak. Miután megegyeztek az Egyesült Államok elleni monetáris fellépésben, a két állam elszántnak tűnik arra is, hogy voluntarizmusukat eurázsiai szinten érvényesítsék. Ezt a merészséget csak az USA globális hanyatlása magyarázhatja, amelyet Moszkva és Peking érthető módon saját érdekérvényesítésük megerősítésére akar felhasználni. „Úgy vélem, rendelkezünk minden szükségessel, hogy megvalósulhasson egy kollektív fejlődés, nevezetesen a SESZ területén létező hatalmas szállítási és tranzit-potenciállal”, mondta az orosz kormányfő az amerikaiak egyik geostratégiai rémálmát jelentő

észak-déli és kelet-nyugati korridorokra utalva. Jelenleg a SESZ hat országot (Kína, Oroszország, Kazahsztán, Tádzsikisztán, Kirgizisztán, Üzbegisztán) foglal magába, Irán, Mongólia, India és Pakisztán pedig megfigyelő státusszal rendelkezik a világ legnagyobb kiterjedésű gazdasági szervezetében. Putyin azonban egyszerre két vasat tart a tűzben, és az orosz-kínai kapcsolatok szorosabbra fűzése mellett nagy léptékű és távlatos perspektívájú offenzívát indított Oroszországnak az Európai Unióba való integrálása érdekében. A Süddeutsche Zeitungban közzétett, De Gaulle-i húrokat pengető levelében (2010. november 25.) egy „Lisszabontól Vlagyivosztokig terjedő, harmonikus gazdasági közösséget” vizionált, az országa és az Európai Unió közötti szabadkereskedelmi övezet létrehozását és szorosabb gazdasági kapcsolatokat szorgalmazva. Ehhez persze szerinte több feltételt kell teljesíteni. Először is Oroszországnak csatlakoznia kell a Világkereskedelmi Szervezethez (WTO), azután alapvető változásra szorul az Oroszország és az EU közötti vízumrendszer, végül pedig széleskörű tudományos, technológiai és energetikai együttműködésre van szükség köztük. Üzenetének dekódolásához célszerű, ha a tényleges kontextusába helyezzük azt. Nem titok, hogy Putyin már többször is kifejtette elképzeléseit közvetlenül az EU-nak, mind Brüsszelben, mind a közösségi vezetőkkel való találkozóin. Természetes azonban, hogy a német gazdasági köröknek címzett szavait a német sajtó közli. Nincs szükség átlagon felüli intelligenciára annak megértéséhez, hogy amikor Putyin az „Európai Unió” kifejezést használja, akkor valójában Németországot érti alatta, nyilvánosan jelezve ily módon az EU-ban érvényesülő tényleges hierarchiát. Valójában ugyanis német-orosz stratégiai partnerséget ajánlott a német vezetőknek, nem sokkal azután, hogy a Sarkozy-féle cionista klikk által (meg)vezetett Franciaország újrakovácsolta szövetségét az Egyesült Államok európai hídfőállásának számító Angliával, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy az atlanti szövetség oltárán feláldozzák Európát, mint önálló és önérdekű hatalmi tényezőt. Újdonság viszont, hogy a kezdeményezés most Moszkvától ered, holott történelmileg inkább kéretni szokta magát, akár Napóleon, akár Hitler idejében. Oroszország igyekszik meggyöngíteni a NATO-t, hosszú távú törésvonalakon játszva, miután visszaverte azokat a támadásokat, amelyeket az Egyesült Államok világuralmi törekvéseit kiszolgáló és így mára a legfőbb globális destabilizáló tényezővé váló agresszív katonai tömb Ukrajna és Grúzia közbeiktatásával („war by proxy”) indított ellene.

Angela Merkel azonnal reagált, és visszautasította a putyini perspektívát. Érthető. Momentán még szó sem lehet róla, hogy Németország olyan benyomást keltsen az amerikaiakban, mintha kész lenne tábort váltani. Ez súlyos belső válságot okozna a NATO-ban, éppen akkor, amikor az afganisztáni helyzet egyre inkább „vietnamizálódással” fenyeget. Németország asszisztálni akar az amerikai kudarchoz,

hűséges vazallusnak mutatva magát, vagyis azt a politikát folytatva, amely lehetővé tette számára az újraegyesülést, a versailles-i szerződés maradványainak felszámolását és közép-európai befolyásának visszaszerzését. Mindazonáltal a legutóbbi angol-francia preventív lépések azt mutatják, hogy Washingtonban próbálnak felkészülni minden eshetőségre. Oroszország tehát a Kínával kialakított stratégiai partnerséget a Németországnak tett korszakalkotó ajánlattal kívánja kiegyensúlyozni, ezzel is jelezve, hogy eurázsiai ambícióinak fenntartása mellett mindenekelőtt mégis európainak tekinti magát. Minden jel szerint Moszkva immáron két nemzetet azonosít meghatározó fontosságú szereplőként az új globális hatalmi konstellációban, és kettőjük között mintegy földrajzi és kereskedelmi hidat alkotva igyekszik majd minél kedvezőbb politikai és gazdasági helyzetet biztosítani önmagának. Ahogyan a többiek is, a USraeli birodalom romjain...